

S'Encruia

nº 18

DEIA - DESEMBRE - 80

DL-PM-415-1979

PRENSA
GRUP

Editorial

Como todos los años, por estas fechas, no podía faltar nuestro expreso deseo de felicidad y alegría para todos los lectores de S'ENCRUIA, habitantes y amigos de Deid.

Nuestro deseo de felicidad para las fiestas navideñas, y de paz y prosperidad para el año nuevo, pretender ser algo más que la expresión de una costumbre rutinaria, o el signo de una buena educación, quisieramos que nuestra celebración hiciera llegar a todos la alegría de sentirnos unidos sin distinción de ninguna condición social, de nación o de raza etc..

Porque somos cristianos, no podemos dejar de alegrarnos en la celebración de la Navidad. Y porque lo somos de verdad, la expresión de nuestros deseos para todos será algo más que la fórmula social de una rutina sin alma.

Dios viene a nosotros, a casa, y cuando alguien relevante, viene a nuestra casa, procuremos arreglarla muy bien...pués digamos: ven Señor y pongamos las cosas de nuestra alma, en orden, cada cosa en su sitio para que el gozo de Dios inunde nuestra alma. Grandes nubarrones negrísimos nos encubren mas allá de nuestros horizontes otros países, muchos hombres se han apartado de Dios, han abandonado su fé, y se hayan inmersos en las más deplorables aberraciones, son nuestros hermanos a quienes debemos amor porque Cristo los amó y se entregó por todos a una muerte de Cruz.

Se hallan en todas partes, podemos ser nosotros mismos, o nuestros amigos, nuestros familiares, nuestros hijos...

Preparemos nuestra casa cambiemos nuestras vidas si es necesario y desde este nuestro pequeño paraíso, pongamos nuestro granito de arena para que sea una realidad en este mundo, la canción de los ángeles de Belén: " Gloria a Dios en las alturas y paz en la tierra a los hombres de buena voluntad."

Ignacio Montejó

EXPOSICION DE NAVIDAD: DAVE TEMPLETON Y FRANK FHELING.

Deià 4.12.80

Subí a casa de Dave en Sa Vinya Vella, para entrevistar a estos dos artistas de nuestro pueblo. La entrevista fue informal, sentados junto al fuego me dieron sus opiniones y su amena charla.

Me dijeron que iban a abrir una exposición el día 19 de Diciembre, hasta el 30, en la galería junto a la papelería: Archiduque Luis Salvador, nº 9 con horario 10,30 a 13 y 15,30 a 7,30. También se incluirán algunos poemas de otro artista, Ralph Nelson. Después de esta breve introducción mantuve este diálogo con ellos.

Frank Fheling nació el 15.8.55 en Alemania. Estudió arte con Rudoff Hausner en Viena, también estudió vídeo y fotografía. Ha tenido numerosas exposiciones en toda Europa. También pudimos ver sus obras en el anfiteatro de Roberto Graves en el 77, como en la exposición colectiva de San Juan del año pasado.

Es un artista que se inspira en sueños. Un artista que juega con el arte y la fotografía, una bonita mezcla de dos artes. Dijo que pinta para él, sería incapaz de pintar para otro a comisión. Sus colores preferidos son el azul y el rojo. Con un estilo fantástico - realista, se considera un artista multi-medio, es decir usando todos los medios audio-visuales, incluyendo la música la cual forma un gran papel en sus creaciones y exposiciones.

Vino a Deià en el 76 y lo considera su hogar y base. Oyó hablar de nuestro pueblo a otro artista Frank Pine. Sus lugares preferidos son Deià y Perú para crear sus obras, pues tienen un balance ideal para mezclar los paisajes naturales y la fantasía. Sus pintores favoritos son Dalí y Ernest Fuchs.

Después le tocó el turno a Dave Templeton que hizo mi labor de traducción muy difícil al usar términos de difícil traducción.

Dave Templeton nació el 18.1.47 en Inglaterra. Estudió arte en Leeds, Inglaterra donde recibió el título de B.A. de Artes. Fue profesor de Arte durante "Demasiados años" en distintos colegios y universidades inglesas. Luego decidió viajar por Europa y Asia, vendiendo por el camino sus obras.

Vivía en Cadaqués y vino a Mallorca para unos días y al conocer nuestro pueblo decidió trasladar su residencia aquí. Es un profesional del retrato. Su estilo no está definido ni limitado, se inspira en los artistas pop-americanos, el surrealismo y además en las películas antiguas, con la música se siente igual que Frank, juega un importante papel.

Pinta para él. Según dice se puede comparar a un chiste el cual a unos hace reír y a otros no, entonces no vale la pena contarle. Se inspira en las visiones de Deia y lo considera su base. Sus pintores favoritos son: Magritte y Robert Rauschenburg.

Después de esto les hice las mismas preguntas a ambos.

— ¿Por qué elegisteis esta temporada?

.. Porque la atmósfera es tranquila pero hay gente, además ahora estamos preparados.

— ¿Crecéis que puede ser un éxito?

.. Sí, si a la gente del pueblo le gusta ¿por qué no?

— ¿Puede llegar a ser permanente y abrir las puertas a otros?

.. Sí, si el interés sigue y funciona, debemos hacer que el mito de Deia "como pueblo de artistas sea realidad.

— Por qué vosotros dos para esta exposición?

.. Porque hay áreas de nuestro trabajo que se complementan y otras que están en oposición. Un balance excelente para una exposición.

— Pero vuestras técnicas ¿son distintas?

.. Sí, dice Frank, yo uso pintura y fotografía y combinados y Dave está experimentando con crayons. Pero se llevan bien.

— ¿Que esperáis del futuro?

.. Frank -Exponer en New York. Dave-Realizar un estudio selecto de retratos de Deia. Por eso estoy abierto a hacer retratos del que lo desee.

— ¿Qué le falta a Deia para ser un verdadero paraíso de artistas?

.. Unión. Un centro-studio-área de trabajo dónde se puedan impartir clases, cambiar opiniones y reunirse todos. Un sitio INTERNACIONAL, con una exposición colectiva permanente. Entonces Deia sería uno de los centros más importantes de España.

Aquí acaba mi labor, pues podría ser interminable, pero les prometí que saldría en el próximo número de nuestra revista.

TALIS WALDREN

Continuem amb el reste dels films que ens quedaren pendents el mes passat, però volem afegir així i tot que si els nostres lectors vossen anunciat qualque'un dels esmentats no dubteu de perdre unes hores.

EL EXTRAÑO VIAJE. (De Fernando Fernán Gómez) 1.964

NOTA: Es la millor obra d'aquest director. EL EXTRAÑO VIAJE, abans titolat "EL CRIMEN DE MAZARRÓN" Tingué que canviar de nom degut a que els habitants de Mazarrón posaren el crit en el cel. Es una comèdia costumbrista. La clau de la pel·lícula és la hipocresia, el provincianisme, el sexe a darrera les cortines. Es una joia.

EL JARDIN DE LAS DELICIAS. 1.970

NOTA: Es arribat el temps dels símbols, confiant com sempre que els sensors eren "tiquis miquis" però en el fons imbècils. SAURA aconseguix un èxit rotund. Però les imatges molestaven a certa gent que creien que en "López Vázquez" tenia el mateix estil que "Franco" quan desapareva; molestava una bandera republicana i un dels membres tenia la mateixa fisonomia que la del príncep "Juan Carlos", la pel·lícula quedà tancada durant alguns anys.

EL ESPIRITU DE LA COLMENA. 1.973

NOTA: Unes imatges filmades per Lluís Cuadrado i pensades per Victor Erice. Una pel·lícula espanyola per el món. Sembla un slogan senzill però és la pura veritat. Un tema de la post-guerra, una pel·lícula amb nins. Una fascinació total d'imatges, les mirades de Teresa Gimpera a un soldat i una lliçó d'anatomia a carrec de Laly Soldevilla.

A UN DIOS DESCONOCIDO. 1.977 (Jaime CHAVARRI)

NOTA: Tenim al davant nostre la presentació d'un home madur, trist, llest màgic i homosexual; un admirador de'n García Lorca. Es una pel·lícula cent per cent adulta... Chavarri ens ofereix una visió clara del seu personatge, senzillament el tracta com un HOME.

BILBAO 1.978

NOTA: Una pel·lícula que no sembla espanyola, que ha sabut assimilar les formules de L'Underground americà i les ha enriquides, aconseguint que la història d'una obsessió sexual parosqui una vivència i no un invent. Bigas Luna ha aconseguit que els actors siguin ells mateixos interpretant la pròpia vida. Bilbao és la força del sexe.

DEIA

Perquè el nostre paisatge, el nostre entorn i fins i tot les nostres vides han estat lligades des de temps enrera a potes, escriptors, pintors...? Que té es nostre poble que es visitat continuament per joves, excursionistes de totes edats, i majors? N'estic segur que ens podríem fer infinitat de preguntes. Les questions i els interrogants les podríem englobar an una sola resposta, DEIA ES UNIC.

Una vegada més arribam a Nadal, i a Deia el temps no s'atura, els que habitam el poble l'estimam molt més de lo que el poden estimar els que es troben de pas, noltros els deianenes estimam DEIA PERQUE ES EL NOSTRE POBLE.

Sigui doncs aquest NADAL 80 una felicitació a tots els homes i dones que aquí viven,... uns molts d'anys que agafam del poeta Joan Alcover en:

NOTES DE DEIA

I	II	III
Baixa la pendent d'estret horitzó, mitja carreró i mitja torrent.	Les parres ombregen llenyers i pedrissos, dones que feinegen, nins bellugadissos.	Roja clavellina surt de la foscor de l'alt finestró que el parral domina.
Cada casa sent pel seu pontarró passar la remor de l'aigua corrent, El saltant cixorda, la figuera borda li dona ombradís.	Les figues verdegem damunt els canyssos; els galls se passegen enamoradissos.	Passa la veïna son escarpidor per la lluentor del cap de la nina.
Crivell de la serra dins el solc de terra tanca un paradís.	El fullam tremola, la vella s'acosta al foc de la llar.	Blanca la bromera cau la torrentera amb sa veu de tro.
	La vida s'escola el sol va a la posta i el terren al mar.	Escaina la lloça; un home badoca, i l'home soc jo.

LA REDACCIO DE LA REVISTA S'ENCURIA VOS DESITJA UN BON NADAL AMB TORRO I FIGUES SEQUES PER A TENIR LA BOCA DOLÇA.

!!!!MOLTS D'ANYS!!!!

LA SYBILLA

Acercándose el día de Navidad y según la tradición en Mallorca del canto de la Sybilla, hemos creído interesante hacer un poco de historia sobre ella.

"Las Sybillas o timpanistrías, (porque profetizaban cantando), fueron mugeres llenas de espíritu de Dios y que negaron los Dioses de la gentilidad confesando uno solo y que guardaren perpetua virginidad, que supieron cosas que estaban por venir.

Pusieronlas este nombre los Padres antiguos, porque Sybilla es lo mismo que consejo de Dios, y las Sybillas dieron oráculo de cosas reservadas al sumo consejo de Dios, como de Christo Salvador, que escribieron su venida al mundo para remedio del mismo y este dicho tan claramente y con tanta verdad que parece que escribían mas lo ya conocido, que lo que estaba por venir.

De las Sybillas escribieron: Lactancio Firmiliano, San Geronimo, San agustin y otros graves autores, a los cuales puede juntarse Marco Varrón. De lo que estos Autores dicen se colige que fueron diez: Cumae, Libica o Lybica, Delfica, Persica, Erithrea, Samia, Cumana, Hellespontica Phrigia, y Tiburtina."

De todas estas reproducciones la Erithrea por creer que es la mas parecida a la cantada aqui en Mallorca.

SYBILLA ERITHREA

"La Sybilla Erithrea, llamada tambien Eriphila, fué de Erithrea ciudad de Ionia, Provincia de Asia Menor que confina con Caria. De la cual dicen que profetizó la destruccion de Troya, y que Homero escribiera mentiras. Desta Sybilla son aquellos versos griegos, que pone Eusebio en la vida de Constantino, las primeras letras de las cuales juntas dicen estas palabras Jesu-Christo Hijo de Dios Salvador. Y la sentencia dellos pone San Agustin en los libros de la ciudad de Dios, traducidos al latín, que en nuestro español dicen lo siguiente:

En señal de juicio la tierra con su sudor se humedecerá, y descenderá el Rey Eterno del Sumo Cielo, para juzgar toda la carne y a todo el mundo. Y verán a Dios los fieles y los infieles asentado entre sus apóstoles y Santos en el fin deste siglo. Aparecerán las almas de los hombres en su propia carne para ser juzgadas y todo el mundo estará temblando. Los hombres hecharán de si a los idolos, y simulacros, y todas las riquezas, y luego un grande fuego abrazará la tierra, el aire, y el mar, llegará el incendio hasta las puertas de la angosta cárcel del infierno. Este fuego ningún don hará a los santos, el contrario de los males. Descubriranse allí los pecados por ocultos que sean Allí se publicarán y saldrán a luz las obras de las tinieblas y lo que dentro de su pecho tenia cada uno escondido. Allí será el luto y el llanto y el batir de dientes, la luz faltará, el Sol y los demás planetas, y Estrellas se oscurecerán y la Luna perderá su claridad. Los valles se levantarán, y los montes se humillarán sin que más los lugares encubiertos sean a los mortales ocultos con su esperanza. Porque los montes y los valles estarán en un peso. No habrá navios en el mar. La tierra estará abrasada con fuego del Cielo, y las fuentes y rios se consumirán. Sonarán luego una tropeta de los cielos, con sonido triste y espantoso y abriéndose la tierra la obscuridad y confusión

del infierno parecerá, descubrirse han los pecados de la gente estulta y loca. Los quales aunque sean reyes de la tierra, serán presentados delante la Magestad de Dios adonde serán mejorados los señalados con el insigne madero, que es la Santa Cruz. Estas y otras cosas va diciendo la Sybilla en sus versos, mostrando claramente a Christo Dios humanado, y la resurrección de los muertos, con el juicio final. Y porque muchas de estas cosas estaban por pasar, quando las decian las Sybllas, no podian entenderse y muchos las tenian por ficciones y desatinos, como esta misma Sybilla Erithrea afirma: Tenerme han, dice, por profetisa desvariada y mentirosa. Mas quando fueren cumplidas las cosas que digo, acordarse han de mi y entenderán que soy Profeta del Gran Dios."

NOTA: Estos datos están sacados del libro FLOS SANCTORUM 2ª parte el cual acabóse de escribir en la Ciudad de Toledo el 1º de Noviembre de 1582 por el Licenciado Alonso de Villegas, Teólogo; natural de la misma.

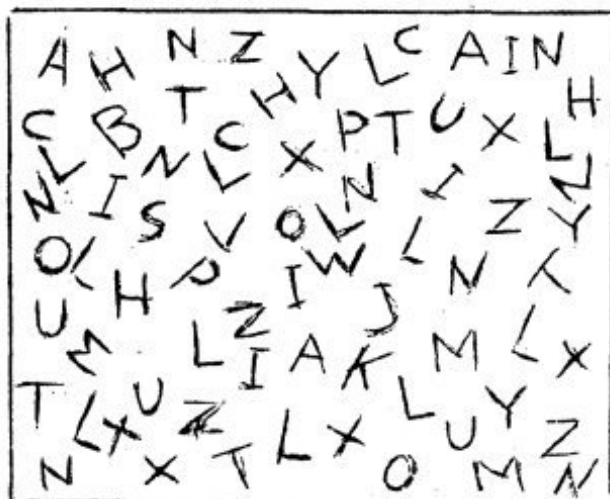
Por esto todas las faltas ortográficas que puedan observarse en el texto son debidas a que ha sido copiado tal como está en el original.

A. Coll

oo

PASATIEMPOS S'ENCRUIA

MACEDONIA DE LETRAS

CRUCIGRAMA NUMERICO

	+	8	=	14
-	///	-	///	-
2	+		=	
=	///	=	///	=
4	+		=	6

Cual es la letra que está mas veces repetida, y cuantas lo está.

N A V I D A D

Esa fiesta que cada uno pasa como mejor le place, o como mejor puede, pero que todo el mundo, o casi todo el mundo, celebra. Claro que siempre los hay que se empeñan en celebrarla como si fuera una obligación ineludible, que con el paso del tiempo se ha ido imponiendo creando nuevas obligaciones; porque bien es verdad que esta sociedad de consumo en que vivimos se agarra a todo con tal de vender y hacer que compremos y hace que se llegue a dar más importancia a una buena mesa con vinos y champañ, que al verdadero significado de la Navidad. No me extraña que para muchos estas fiestas no representen más que un gasto que hay que afrontar cueste lo que cueste, o la lista de personas a las que hay que enviar felicitación, o la visita obligada a familiares que casi nunca se visitan, etc. Francamente, así, la Navidad es un engorro, y carece de significado.

Pero, si tenemos ganas de vivir, si nos gusta la vida, la compañía, la amistad, el amor, todo aquello que nos une a las personas, la Navidad, forzosamente ha de resultar una de las fiestas más alegres y sencillas de todo el año; y no hace falta tirar la casa por la ventana ni crearse compromisos; porque la Navidad no es más que eso: celebrar el nacimiento de un Ser, que si para unos es indiferente, para otros es muy importante; pero a fin de cuentas lo que se celebra es un nacimiento. Y celebrar esto, un nacimiento (cosa tan sencilla y maravillosa a un tiempo), es como una forma de agradecer el hecho de estar vivos.

Es también, la Navidad, querer abrir un pequeño paréntesis en nuestras vidas, y olvidarnos de las cosas de cada día, de su rutina de sus preocupaciones y -por lo menos un día al año- mirarnos unos a otros de forma distinta a como nos miramos a diario. Pues de lo que se trata es de conocernos un poco más, que no porque nos tengamos muy vistos nos conocemos bien. Hay muchas cosas en las personas que sólo la simpatía y el buen humor son capaces de descubrir, ya que cuando decimos de alguien que nos cae mal (así, sin más) es casi siempre porque no lo conocemos bien. Yo creo que todos tenemos un poco de miedo (o un mucho) a conocernos mejor, porque ello también significa tener que darnos a conocer. Le tenemos miedo a la confianza. Es verdad que no hay que abusar de ella, pero es el caso que a veces vivimos como si estuviéramos dentro de una armadura. Y así no se puede vivir, ni se puede querer, ni dejar que nos quieran. Así es muy difícil el entendimiento entre las personas. Y sin embargo, todos necesitamos amistad, confianza y una sonrisa de vez en cuando... Sino, acabaríamos amargados a fuerza de preocuparnos sólo por nosotros mismos, a fuerza de vivir siempre dentro de nuestras armaduras.

Vivamos, pués la Navidad celebrando el nacimiento de un Ser cuya única preocupación fueron precisamente los demás. Vivamos la Navidad y vivamos por tanto la vida misma, y demostraremos que a pesar de todo lo que pueda preocuparnos no hemos perdido aún el arte de saber vivir ni la alegría y la confianza de compartirla con aquellos que nos rodean.

Desde esta página aprovecho también para felicitaros tanto a vosotros doñanenses, como a todos los que sin ser de Doña aquí vivís desde hace tanto tiempo, que es como si fuérais un poco mallorquinos. A todos mi deseo de una feliz Navidad y que la vida se porte bien con vosotros.

MARIA MARTIN

SES CASES DE MIRAMAR

Quan vaig haver comprat ses cases, vaig resoldre començar ses obres aviat. Un tal Cruellas, bon mestre d'obres, de malnom "S'Espartero", baix de sa direcció del molt conegut don Bartomeu Ferrà, va començar els treballs més necessaris. Primer de tot, no hi havia camí de carro, i aprofitant un tros de carretera, que hi havia en es principi d'un marge molt rost, que havien construït amb s'idea de fer es camí, los juntaren; aixamplant es celzo que formaven i fent barrebins a un penyal que prop d'un garrover deixava solament un pas estret, per una bístia, aviat conseguirem maldament fes per damunt una sola mal plana, fer arribar el primer carro davant sa carrera de Miramar, que fou saludat amb entusiasme pels nombrosos treballadors.

Primer vaig aixamplar, o per dir millor allargar sa carrera, omplint-la de rebles que abundaven pels camps veïnats a a força de senaiades que traïen dones a damunt es cap, i destruir es terradet que hi mirava, afegit devera sa casa.

També sa part d'aquesta, no acabada, que era molt fonda va ésser a força de rebles posada anivell de lo restant.

Sa quarta part de sa casa que faltava, se va fer, completant així s'aigua-vés, s'hi posaren portes, i es menjadorèt va ésser aixamplat a despeses de sa cuina i des rebest que estaven devera, tenant ses mitjanedes i allargant fins baix ses dues finestres que varen servir per portes d'un balconet de pedra de Santanyí, que amb un brandolet vell, de Palma, vaig fer construir cap a sa part de s'hort. Per donar un pec de simetria a s'altre aigua-vés hi férem un altre balconet igual, i enmig des des hi vaig fer posar un relletge de sol amb s'inscripció "Sine nube placet", que m'agrada.

No hi havia en es lloc, més que un home i una dona que feia trenta

anys que hi estaven. S'home un temps fusteret, ara tornat coix i no podia fer gaire feina. Sa dona havia tornat mitja boieta de resultes d'haver perdut tots els seus infants quan neixien. Los vaig fer a ell jardiner i a ella posadera, per donar-los un medi de guany i en varen estar prou contents, afanyant-se per complir lo millor que sabien el seu càrrec.

S'antic edifici des Col.lègit de Miramar sembla que formava un quadrilàter, del qual sa part de tramontana estava ocupada per l'esglèsia, de la qual s'altar major, segons costum observada a ses antigues esglèsies, mirava cap a llevant. A sa banda de ponent i a sa de migjorn com a més soleioses, hi havia ses habitacions i a sa part de llevant s'habilitava per estables, bugaderia etc.. El claustre que ara hi ha davant s'antiga paret de llevant tapada d'eura perteneixia a s'antic primer convent de franciscans que va esser després convent de monges de Santa Margalida, i més envant Hospital Militar, continuant essent-ho avui dia. Me aparegué aquell es lloc més a propòsit atenent a que el fundador de Miramar, perteneixent a s'ordre de San Francesc, s'hi dogué passejar moltes vegades davall d'aquells arcs.

Ses tres casetes dins es comellar de sa Font de San Ramón, semblen totes, encara que de vella data, relativament modernes no essent probables que datin d'abans del segle XVII.

A l'entretant que fèiem obra a ses cases arreglaven es pedrís i s'ompedrat des jardinet, entre aqueixos i sa capella; vàrem treure per això ses pedres d'una petita pedrera d'allà on ara hi ha es lac i lo mateix pels escalons de ses escales que davallen cap en es Mirador; és una pedra que s'obra molt facilment, però que se desfulla amb se temps.

Se va fer damunt un penyal veïnat que, formant una timba molt dreta amb coves davall, domina tots els entorns, un mirador petit i groller amb pedrissos de marès i una tauleta de pedra enmig que va esser el primer de tots els molts que amb el temps se feren a Miramar.

Els noms dels Miradors foren donats conforme a lo que hi havia, així es mirador de ses Pites s'anomena d'aquesta manera perquè allà n'hi creixien; el mirador dels tudons perquè aquets hi solien fer el niu; alguns existien ja de vell com es des Puig des Verger, de sa Punta seca i de Na Torta.

Hi havia molts de treballadors i una dona jove feia sopes i solia ajudar a ses dones a carregar ses sencindes de reblo que replegaven pes camp. Alguns dels treballadors que feien feina a l'esglèsia, en particular els que foren la volta, oren de Montuiri i foren, amb veies mitjanades i fustes de sa casa, una caseta o porxo en es cantó darrera s'esglèsia, allà a on hi ha ara aquella gran taula rodona de Binissalem.

Es vespres de vegades feien motors de pedra viva i cercaven, amb llums, caragols, o anaven a caçar amb cans oricons i los se menjaven.

(continuarà)

EL MATERIAL ESCOLAR

ESTAT ECONOMIC CURS 1979-80

Deixant apart que la neteja, calefacció i estat de conservació de l'edifici escolar pertany a l'Ajuntament; i que el mobiliari correspon subministrar-lo el Monisteri D'Educació, entrem dins el capítol de material i activitats on també el M.E.C. n'és actualment en una mida responsable i ho hauria de ser més.

Durant el curs passat les entrades de l'escola de Deià foren les següents: 19.645 pessetes del M.E.C. per a "Gastos de Funcionamiento de Centros" i destinades a despeses d'oficina, conservació de mobiliari, comunicacions i activitats docents i complementàries. 2.935 pessetes de venda de revistes i llibres fets a l'escola i venuts al carrer o subscriptors. 5.500 pessetes de donatiu particular..I 15.000 pessetes de l'Ajuntament de Deià per una actuació teatral. Tot fa un total de 44.080 pessetes d'entrades.

Les sortides per a despeses foren les següents: 38.696 pessetes per a comprar el material col·lectiu. 13.574 pessetes destinat al material individual (llibres d'estudi). 6.500 pessetes d'una excursió. 5.500 pessetes d'un projector de diapositives. 4.303 pessetes d'un carnaval escolar i dormida a s'escola. I 15.000 pessetes per a l'actuació del grup Cucorba de Muro. Tot fa un total de 83.571 pessetes gastades.

Essent inferiors les entrades a les sortides, la diferència la paguen els pares, 39.491 pessetes (l'altre entrada que ens mancava i que equilibra la balança) a base de mensualitats sobre les compres de cada mes, ja així establert, sortint una mitja anual per al·lot (17 alumnes) de 2.323 pessetes que repartides en 10 mesos de curs fa: 232 cada mensualitat, per terme mig abraçant tot tipus de despesa i activitat des del setembre fins al juny. (A parthi ha 5.249 pessetes en el banc, resta de cursos anteriors al 79-80 i destinat a comprar aparells de microscopia).

Aquest resum de l'estat econòmic de l'escola ens pot dur a observar que el Ministeri d'Educació no cobrí més que en un 28% de les necessitats, i ens pot dur a pensar de quina manera es poden aconseguir els demés doblers? de quina manera es pot estalviar davant una balança desequilibrada?, de quina manera conservar el material i fer els infants responsables d'ell?, i quin material tenim i feim?

Passem a respondre cada part per separat.

MANERA D'ACONSEGUIR DOBLERS

Apart del M.E.C. i els pares, cada any s'aconsegueixen uns doblers de la venda del propi material elaborat a l'escola. També en ocasions hi ha

ajudes de l'Ajuntament, Caixes, donatius particulars, i aprofitament del material d'obsequi o de rebuig de distribuïdors, comerços, particulars i editorials.

ESTALVI I ORGANITZACIO

¿Com fer el màxim d'efectives aquestes 232 pessetes posades per alumne i mes durant els deu del curs? A base, de comú acord amb els pares, d'organitzar l'escola amb material comunitari. Tot ho compra el col·legi i l'infant no duu res. Les ventatges són evidents: fomentar en el nin que el material és de tots, acabar amb les diferències econòmiques de cada família (per exemple els retoladors són iguals per a tothom i no uns en tenen de millors o en més quantitat que els altres), i estalviar doblers als pares perquè es compren ses coses en gros i l'escola en té un control de consum més efectiu, responsabilitzant a l'infant de la seva conservació i sistribució,

Sempre hi ha un petit capítol de material individual, de satisfacció personal, que és propietat de cada nin i paga cada un segons el curs, però que només es limita a un llibre de Ciències per a cada major i unes fitxes d'aprenentatge de la lectura i escriptura per a cada petit, doncs pel reste d'assignatures nos fabricam el propi material a l'escola.

CONSERVACIO I RESPONSABILITAT

Una de les coses que hem de fomentar és la forma de conservació del material cosa que s'aconsegueix tenint només lo imprescindible a l'abast i mai excés de material de la mateixa classe. Se cerca responsabilitat infantil a través de l'elecció democràtica d'uns encarregats de material i uns reglaments fets pels mateixos infants per al seu bon ús (per exemple, han acordat que es qui espenya ses gomes o se les menja, la pròxima jornada té el bossinet més petit del col·legi)

I QUIN MATERIAL TENIM?

Llevat del material audiovisual i de laboratori que encara ens manca per deixadesa del M.E.C. que n'envia als grups escolars grans, però no a les escoles petites (material car: impremta, projectors, i equips de laboratori i de Ciències), pel demés n'estam ben surtits: 538 llibres d'esplici a la biblioteca, diverses col·leccions de lectures progressives, 18 atles i diccionaris, llibres d'estudi propietat de l'escola (evitant així en part "la sangría" dels llibres d'estudi de cada inici de curs, servint els mateixos per a cursos succesius), distints instruments de geometria, 14 instruments de música 20 jocs de taula, esferes i mapes, instruments de plàstica i tota classe de pintures, material per a escriptura, tot tipus de paper i cartolines, un taller d'impressió a gelatina i distints útils d'hort. Tot organitzat per racons.

Un deianenc, en Joan Mas i Bauzá, net de Ca'n Cosidora i de Ca'n Bernat, ha guanyat el premi Sant Jordi de novel·la.

Aquest premi, continuador del "Joan Creixells" fundat l'any 1928, és el més antic i també el més acreditat i millor dotats dels Països Catalans, en l'esfera de la narrativa. S'atorga cada any, la nit de Santa Llúcia, a la ciutat de Reus, formant el jurat els crítics més prestigiosos de la literatura catalana. L'import del premi el satisfà la meitat l'Omnium Cultural i l'altra part l'Editorial Selecta, que es compromet a editar la novel·la abans de la festa del llibre de l'any vinent. Aquesta primera edició consta d'un mínim de 30.000 exemplars i a l'autor li donen mig milió de pessetes. Enguany, per exemple, hi concursaven 58 obres, la majoria d'autors catalans ben coneguts, quatre del país valencià i tres de mallorquines. La victòria, per tant suposa un gran mèrit, d'aquí que la notícia hagi sortit en primera plana i l'hagin transmesa tots els medis informatius, fins i tot de l'estranger. Bastants de premis Sant Jordi s'han traduït, amb el temps, a moltes llengües cultes d'Europa.

De seguida hem cridat en Joan Mas per donar-li una enhorabona com unes cases.

— Deus estar baves.

.. D'allò més satisfet, t'ho asseguro, sobretot considerant que és la primera novel·la que he escrit.

— ¿Deixaràs d'escriure teatre per a fer novel·les ara?

.. No ho crec. De moment estic acabant un llibre de narracions i llavors faré allò que em passarà per cap. Vull dir que aquesta sèmpenta d'es premi m'ha donat molt de coratge i sobretot més llibertat d'expressió. Que segons es tema, li donaré un tractament o s'altre. Per una part estava més que satisfet però també una mica tip d'aquesta gent que només vol riure, quan va a veure una comèdia mallorquina. Jo crec que tenim una llengua prou rica i polida per a expressar-hi tots els nostres sentiments, divertits o tràgics.

— ¿Vols dir que "L'espectacle" és una novel·la trista?

.. Més aviat complexa, com la vida, i en es fons pessimista, com es temps que correm.

— ¿Hi surt Deià?

.. Potsor indirectament, perquè ningú no es desfa mai d'allò que estima. Es fets que cont, no obstant, tots completament imaginaris, transcorren en una ciutat mallorquina de muntanya de nou mil ànimes Vinyavella, ja present en moltes comèdies meves, que podria ésser Sóller però tampoc no ho és.

En una novel·la no s'hi ha de cercar mai història, és tot una altra cosa.
— ¿Vols que diguem alguna cosa més als deianones, de part teva?

.. Molts anys per tothom, d'els primer an·es darrer, i que he estat content per ells, també de que em distingissin, perquè sé que tothom s'alegrat de sa notícia.

— Hala, idè! Que no sigui es darrer i mem si ho dius per tot, que ets nostre i ben nostre.

EQUIP DE REDACCIO

En Joan Mas i Bauçà, ha guanyat es premi Sant Jordi de novel·la a Catalunya.

Ja s'ha tornat obrir Sa "CAFETERIA" Ca'n Pèp Mosso

Si es vespre anau a telefonar procurau dur una pila perquè sino per marcar, haureu de palpar.

Divendres dia 19 es va tornar inaugurar es Bar La Posada de bell nou i amb un altre nom, els veinats ja passen pena de tornar tenir remou.

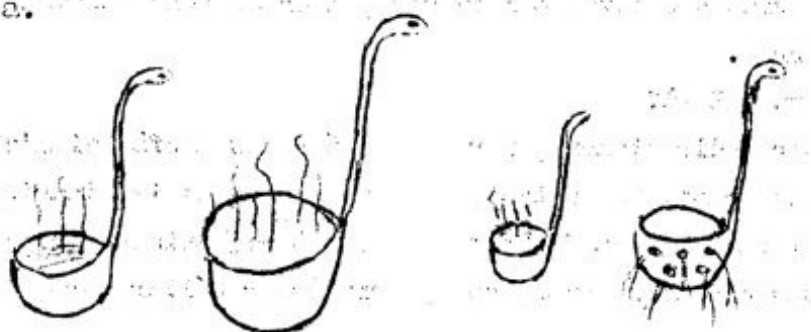
Si teniu roba neta i usada a sa boutique "LA POLVERA" la podeu dur neta i planxada.

Els que tenen al·lots petits les poden dur vestits de pastors a "maitines" amb qualque cosa per oferir a n'és Betlem.

Enguany i per obra de l'Esperit Sant es tornarà fer sa "Xocolatada de Nadal" però com que sa comissió no té existències = s'han hagut de demanar clèmències i segons s'amollada serà sa cullerada.

SES

MIDES

LA INSPECCIO DE ZONA DEL M.E.C.
EN CONTRA DE LES JUGUETES BEL·LIQUES

(J.A.) Llorenç Vidal, conegut pacifista, inspector de la zona 1ª de les Illes Balears, en la que hi entra la nostra comarca, ha remés a totes les escoles de la seva zona un escrit titolat "Oración de un niño ante un juguete bélico" en el que se manifesta totalment en contra de les juguetes de guerra.

Llorenç Vidal aprofita les properes festes de Nadal, Cap d'Any i Reis per convidar els mestres a fer una reflexió escolar sobre el tema i esmenta la XXXI conferència Internacional de Instrucción Pública, que recomana que els jocs i l'esport han de ser utilitzats "como medio para eliminar las tendencias agresivas en sanas competiciones y para desarrollar la confianza en sí, el sentido del honor y el espíritu de juego limpio".

A continuació reproduïm la dita oració:

Señor que todo lo has creado, tengo en mis manos un juguete como los que usan los hombres para matar a los demás hombres...

Con juguetes como éste pero de verdad, se mata en Vietnam, en Palestina, en Irlanda y... ¿Por que no decirlo?... también aunque en menor escala, se mata entre nosotros.

Yo tengo este juguete porque me lo han regalado, porque me han engañado diciéndome que era bonito, porque lo he visto en la televisión y en el cine...

Pero pienso que Tú, que eres el padre del Amor, no aprobarás que yo juegue con este objeto que imita instrumentos que sirven para matar.

Por eso, en esa Navidad, te ofrezco, Señor de la Paz y de la Vida, este juguete y te pido que ilumines a los niños de todo el mundo para que no quieran más juguetes bélicos, a los padres para que no los compren, y a los fabricantes y vendedores para que dejen de envenenar nuestra infancia con juguetes que imitan instrumentos que sirven para matar.

Recepta ---

COCA DE NADAL
{.....}

1 Kg. de pau 500 g. de simpatía, 500 g. d'amabilitat, 500 g. de sinceritat, 250 g. de tolerància, 250 g. d'amor. Tot mesclat i a veure si surt més bona que l'any passat. En treure-la des forn tapar-la amb una bona capa de feina per tots.

NAUFRAGI DE L'ANATRA 1.883

Tots saben que a Deià, s'han editat per quatre anys consecutius, uns llibres en els quals s'ha intentat recullir amb el major detall possible les notes més importants d'aquesta vila. Però dintre aquest recull dintre aquesta labor provi al muntatge d'una historia sempre es deixen petites notes, petits casos com fou, el del naufragi d'una nau a les costes deienencues. Dins una gran ciutat el fet no ha gués tingut cap mena d'importancia però, dins un poble tan petit com Deià fou causa d'un bati-bull popular.

El fet succeí, l'onze de desembre de l'any 1.883, demunt les quatre del capvespre, quan junt a les roques del punt anomenat Lluc Alcari i concretament dins el predi de Ca'n Paloni va aparèixer una gran nau destrozada el seu nom era "ANATRA" i pel parlar dels tripulants saberen que es tractava d'un vaixell italià. Tota la tripulació composta de setze homes havien desembarcat i amb els botes havien anat a la Cala de Deià per refugiar-se. Abandonaren la nau duguen-se únicament els seus equipatges, comestibles i alguns efectes més. No es va saber amb seguretat lo que els va passar es suposà que havien tengut algun problema amb les veles i degut al fort temporal passat ja que, en faltaven algunes.

Al cop d'ésser informat l'Ajuntament del poble del succés, es posà en coneixement de la Guàrdia Civil i de la Comandancia de Marina de Sóller.

El patró i el pilot de l'Anatra, foren acompanyats per En Joan Coll Colom a Sóller. El vespre es montaren un torn de vigilància a fi de que cap pescador n'hi persona de fora vila s'endugués cap dels efectes que quedaven dins el vaixell.

Foren els deienencs juntament a la Guàrdia Civil, els carabiners i els individus dependents del Escampavia Concha, els encarregats de vigilar la zona. Al rest de la tripulació que s'havia refugiat a Sa Cala, s'els va proveir d'un anyell de 13 lliures de pes, per ajudar a emainar la fam i el cansament que duien del viatge, un viatge llarg, fatigós i que havia tengut un mal final.

Els dies següents al naufragi, amb el consentiment de la Comandancia de Marina de Sóller i del Batle de Deià es procedí a la recollida de tot lo

que quedava dins la nau i fou entregat a Sóller.

La vigilància i custòdia de l'Anatra per part del deienenes així com el manteniment de la tripulació va costar uns doblers al noble de Deià, dels quals i només de la meitat es fa càrreg al consolat italià.

Els nostros vells recorden vagament, haver sentit parlar d'aquest naufragi als seus pares, però els pescadors de la Cala, conten que anys enrera, quan eren joves les era succeït enrococar les seves xerxes a un tros molt gros de ferro que hi havia al fons de la mar, davant Lluç Alcari i que possiblement era part de l'Anatra, també recorden haver sentit contar de nins als seus pares que dies de molta calma, quan el mar pareix un mirall es veia l'esquelet de la nau al fons, verera la costa.

C. Rullán

. - .   p o p u l a r s   80   . - .

Coincidint amb els dies del XXI aniversari, Radio Popular institueix uns premis anomenats "Populars 80", aquestes distincions tindran una continuïtat anual.

Aquest premis tenen com a fi distingir a persones, institucions o comunitats que contribueixin a "fer país" a fomentar la convivència i benestar social i a la defensa de l'Home i la Societat.

En aquesta primera ocasió, el jurat es creà dins la propia Emisora amb l'ajuda dels corresponents.

Les persones o entitats mereixedores de tal distinció foren: Associació de Premsa Forana, Tony Morla, Aina Moll, Pere Fullana i Antoni Yarza. L'acta d'entrega dels distintius tengué lloc al restaurant Portixol del Molinar el dia 12 de desembre.

\$=\$=\$=\$=\$=\$=\$=\$

o-o

\$=\$=\$=\$=\$=\$=\$=\$

J U N T A M U N I C I P A L M E S
D E D I C I E M B R E

A las veinte horas del día tres de diciembre, se reunió el Ayuntamiento para celebrar sesión pública mensual ordinaria, en la cual se trataron los asuntos contenidos en el orden del día y que fueron los siguientes:

FACTURAS PRESENTADAS DESDE EL ANTERIOR PLENO

Una vez examinadas fueron aprobadas las siguientes:

- Una de construcciones Gabriel Cifre Marroig de pesetas 16.829 importe material construcción suministrado para construcción de = seis nichos en el Cementerio Municipal.
- Una de doña Maria Marcús de 6.600 ptas. importe jornales para limpieza de la Casa Consistorial.
- otra de D. Jaime Pujol Amenguals, gestor, por importe de = 7.065 ptas. por la tramitación de la escritura de cesión de los = terrenos destinados a Parque Municipal.
- Una de Imprenta Mallorquina por importe de 27.515 ptas. material suministrado para oficina.
- Otra de Casa Ramón de 11.800 ptas. importe enmarcado de tres cuadros regalados al Ayuntamiento.
- Dos de Butano S.A. por un importe total de 1.580 Ptas.
- Una de Ferretería Bernat de 3.988 Ptas.
- Otra de la tienda Ca'n Terrasa de 2.125 importe de cinco toallas suministradas al Ayuntamiento.
- Al Ayuntamiento de Sóller importe de 15.000 Ptas por la actuación del Grupo "Pro Loco Senorbi" de Italia el día 6-9-80 en el Parque Municipal.

ENTERADO DEL AYUNTAMIENTO DE VARIOS ESCRITOS RECIBIDOS

Después de su lectura la Corporación Municipal se dio por enterada de los siguientes escritos recibidos:

- a) De la Delegación Territorial del Ministerio de Sanidad y Seguridad Social, comunicando el cese de Don Javier Peris Domínguez de Médico titular con destino provisional y toma de posesión con carácter de propietario.
- b) Del Ministerio de Cultura, Dirección General de Bellas Artes, sección de declaraciones relativo a la incoación de expediente de declaración de Jardín Artístico al existente en Son Marroig.

EXPEDIENTES DE OBRAS PARTICULARES

- Fueron concedidas las siguientes:

- . A Dª Francisca Horrach Gamundi
- . A D. Pedro Coll Jaume
- . A doña Isabel Doyá Ferriol

MODIFICACION TABLA DE VALORES PARA LA APLICACION DEL ARBITRIO SOBRE EL INCREMENTO DEL VALOR DE LOS TERRENOS (PLUS VALIA) PARA EL BIENIO 1.981-1.982.

El Ayuntamiento, vista la citada Tabla de Valores y la propuesta de modificación de la misma así como el informe emitido por el Arquitecto Técnico Municipal D. Miguel A. Aguilo Julia relativo a la valoración de los terrenos de este Término municipal en 1^a de enero de 1.981 acuerda lo siguiente:

- 1º.- Aprobar el informe emitido por D. Miguel A. Aguilo Julia
- 2º.- Hacer públicas dichas valoraciones a cuyo efecto se publicará el correspondiente edicto en el Tablón de Anuncios y en el Boletín Oficial de la Provincia.

CESION POR LA ENTIDAD PRODEYA S.A. A FAVOR DE ESTE AYUNTAMIENTO = DE UNA PORCION DE TERRENO

El Sr. Alcalde comunica al resto de la Corporación que el día 1º de los corrientes firmó ante el Notario de Palma de Mallorca D. Rafael Gil la escritura de cesión por parte de la Entidad Prodeya S.A. a favor de este Ayuntamiento de los terrenos del Puig de Son Moragues por una extensión de 67 áreas 15 centiáreas; de acuerdo con la autorización que le había otorgado el Ayuntamiento en sesión del 1-3-78.

APROBACION DEL PROYECTO DE ABASTECIMIENTO DE AGUA DE LA VILLA DE DEYA

Examinado el citado proyecto, el Ayuntamiento acuerda prestarle aprobación plena y que sea expuesto a información pública.

APROBACION DEL PROYECTO DE SANEAMIENTO DE LA VILLA DE DEYA

Examinado dicho proyecto, el Ayuntamiento acuerda prestarle aprobación plena y que se exponga a información pública.

Y no figurando ningún otro asunto de que tratar se levanta la sesión.

TURNO DE GUARDIAS DE LOS MEDICOS

Día 25 Navidad, corresponde a la Dra. Monserrat Artigas Playá
C/ Filonas nº 49 - Valldemossa

Días 27 y 28 Dr. Javier Peris Dominguez. Casa Damunt - Deià

N O T A:

A partir del día 15 de diciembre, el día sin consulta pasó a ser los miércoles en vez de los jueves como se venia haciendo.

